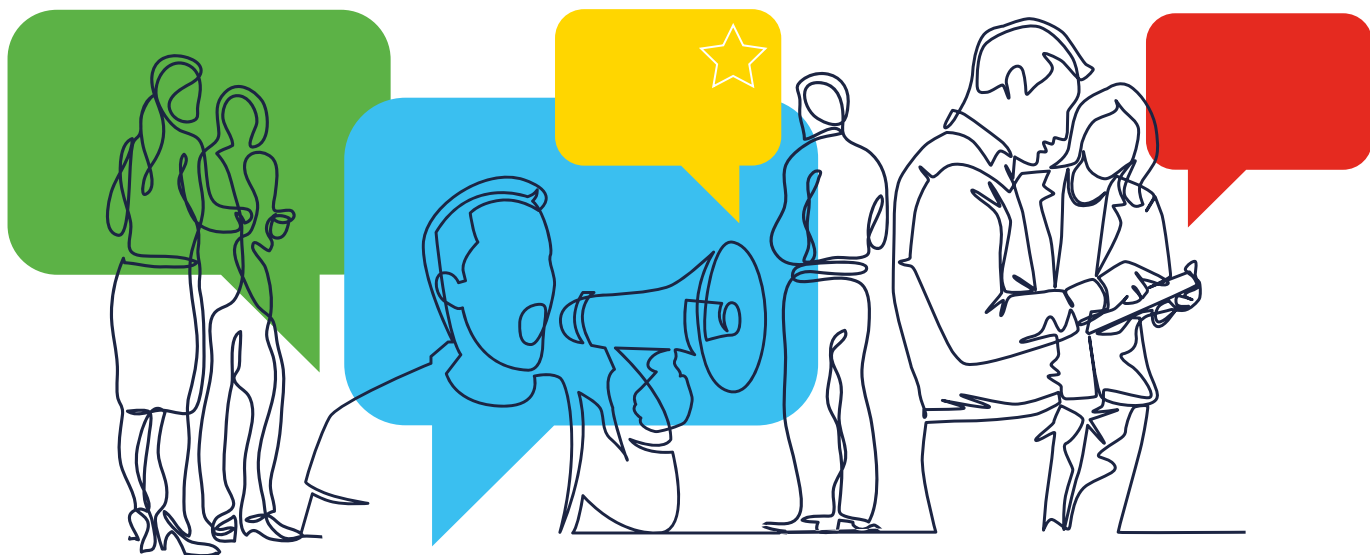

EIROPAS PILSONU INICIATĪVAS FORŪMS

“GLĀBIET BITES UN LAUKSAIMNIEKUS!
Virzībā uz bitēm draudzīgu
lauksaimniecību veselīgai videi”

MĀCIETIES – PĀRRUNĀJIET – SAZINIETIES - LŪDZIET PADOMU

| SATURS

EPI “Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi”	3
Kampaņa “Glābiet bites un lauksaimniekus!”	5
Kampaņas ietekme	9

1

“Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi”

Eiropas pilsoņu iniciatīva “Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi” tika reģistrēta 2019. gada 30. septembrī, un tajā pašā dienā sākās parakstu vākšana. Iniciatīva aicina Komisiju ierosināt tiesību aktus, lai līdz 2035. gadam pakāpeniski pārtrauktu sintētisko pesticīdu lietošanu, atjaunotu bioloģisko daudzveidību un atbalstītu lauksaimniekus pārejas posmā.

Iniciatīvas mērķi ir:

- sākot ar visbīstamākajiem pesticīdiem, sintētisko pesticīdu lietošanu ES lauksaimniecībā līdz 2030. gadam pakāpeniski samazināt par 80 % un laika gaitā izbeigt pavisam;
- lauksaimniecības platībās atjaunot dabiskās ekosistēmas, lai lauksaimniecība kļūtu par biodaudzveidības atjaunošanās vektoru;
- veikt lauksaimniecības reformu, par prioritāti izvirzot daudzveidīgu un ilgtspējīgu maza mēroga lauksaimniecību, atbalstot strauju agroekoloģiskās un bioloģiskās lauksaimniecības prakses pieaugumu un nodrošinot neatkarīgu, uz lauksaimniekiem orientētu apmācību un pētniecību no pesticīdiem un no ĢMO brīvas lauksaimniecības jomā.

Iniciatīva “Glābiet bites un lauksaimniekus!” savāca 1,05 miljonus pārbaudītu paziņojumu par atbalstu, kā arī sasniedza minimālās robežvērtības vienpadsmit dalībvalstīs. Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi uz kampaņu¹, vākšanas periods tika pagarināts par vienu gadu – līdz 2021. gada 30. septembrim.

¹ Saskaņā ar Regulu (ES) 2020/1042, Lēmumu C(2020) 9226 un Lēmumu C(2021) 1121.

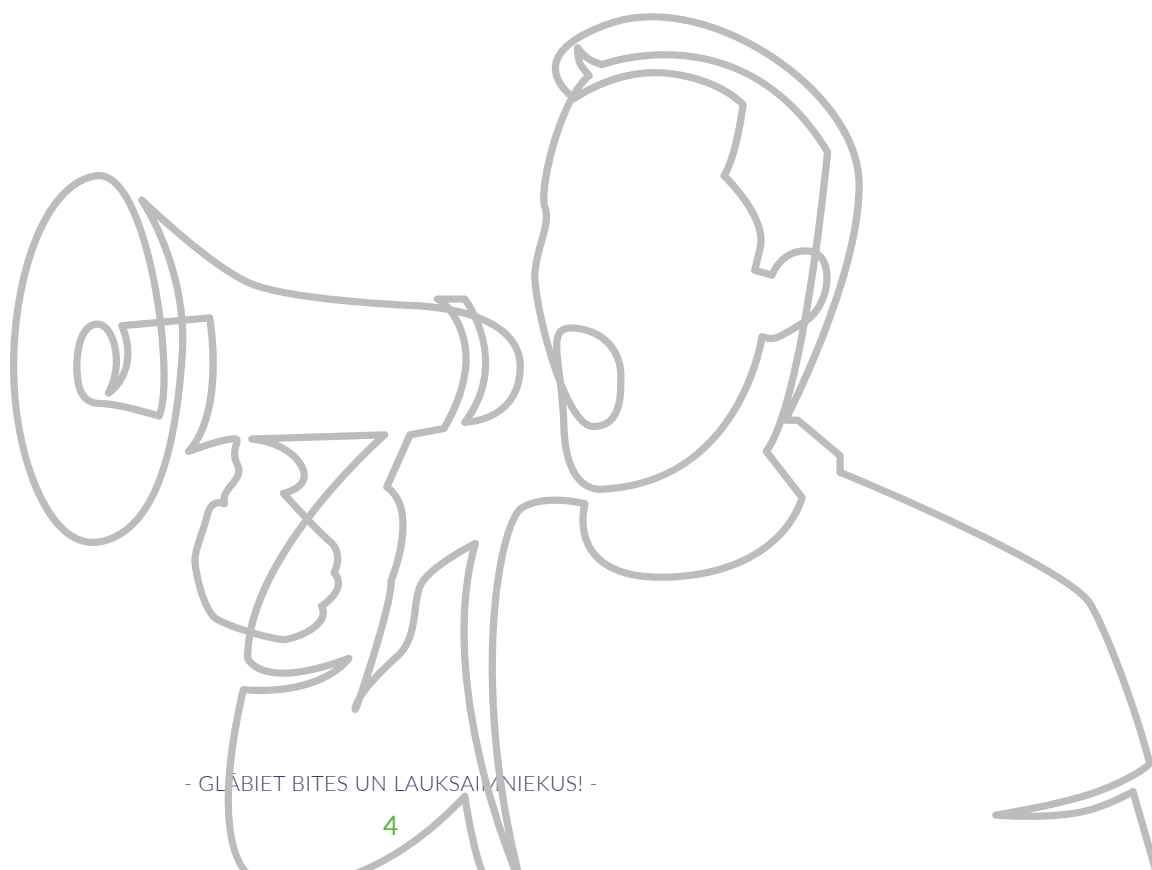

Pēc parakstu vākšanas posma beigām tika pārbaudīti paziņojumi par atbalstu iniciatīvai. Pēc tam 2022. gada 7. oktobrī tā tika oficiāli iesniegta Eiropas Komisijai ([paziņojums presei](#)). Komisija 2023. gada 5. aprīlī publicēja paziņojumu, kurā sniegta atbilde uz šo iniciatīvu.

Panākumu faktori

- Iknedēļas videosanāksmes ar visiem organizatoriem visā parakstu vākšanas laikposmā, proti, divu gadu garumā (pagarinājums pandēmijas dēļ).
- Partneru nelokāmība un pozitīvā enerģija divu gadu garumā par spīti ārējām grūtībām.
- NVO alianses (vairāk nekā 200 NVO visā Eiropā) spēku apvienošana un jaunu partneru ar spēcīgu ietekmi vietējā mērogā iesaistīšanās.

2

Kampaņa “Glābiet bites un lauksaimniekus!”

Sagatavošana

Iniciatīvas “Glābiet bites un lauksaimniekus!” organizatoriem bija laba iepriekšēja pieredze Eiropas pilsoņu iniciatīvas organizēšanā, jo daži no viņiem bija organizējuši sekmīgo iniciatīvu “Aizliegt glifosātu”, kas savāca 1 070 865 parakstus. Šī pieredze organizatoriem lieti noderēja jaunās iniciatīvas sagatavošanā un īstenošanā.

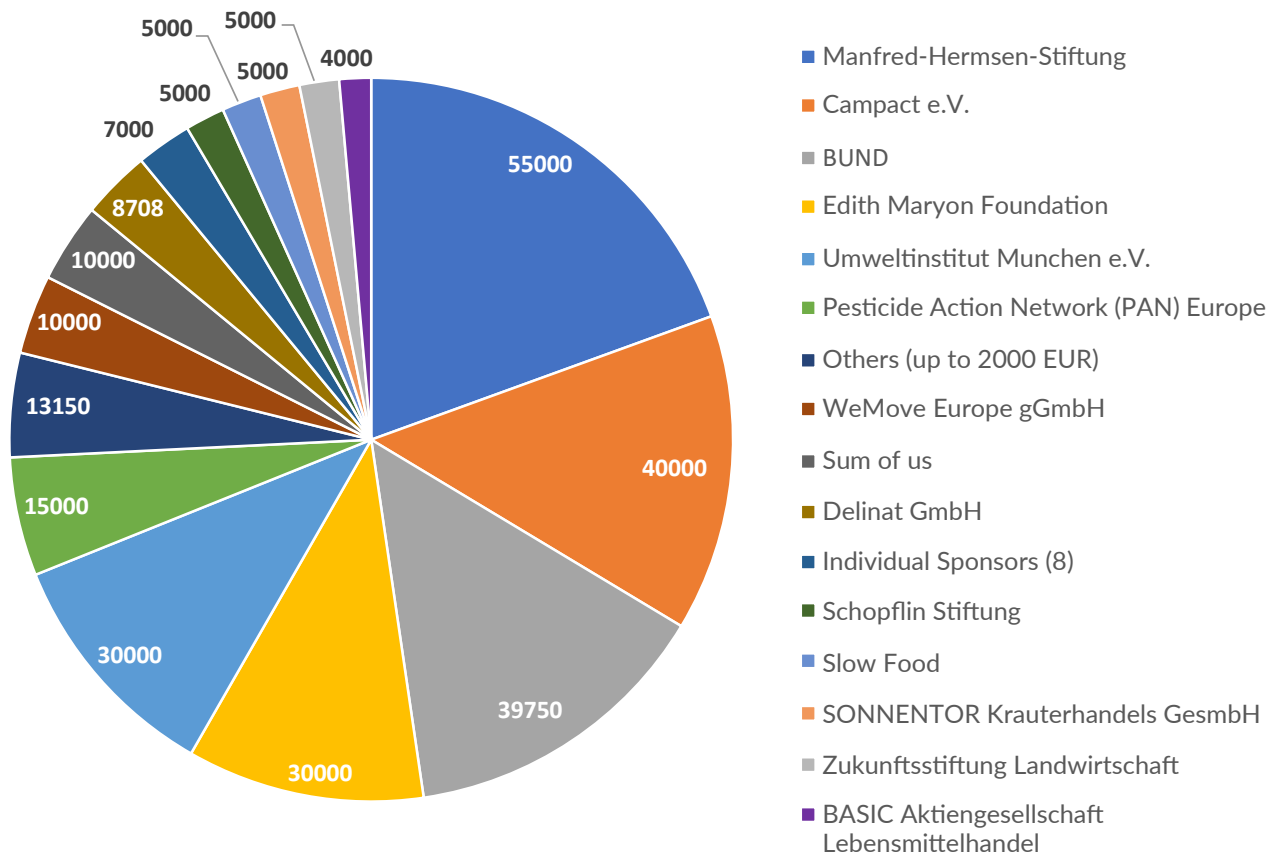
Būtiska nozīme iniciatīvas sekmīgā norisē bija **partneru tīkla** izveidei. Organizatori sāka darbu ar 10 NVO no dažādām valstīm, un katrai organizācijai tika dots uzdevums iesaistīt vēl citas NVO, kas atbalsta iniciatīvu. Galu galā iniciatīvu dažādā mērā atbalstīja vairāk nekā 200 NVO, kas darbojas vides jomā, lauksaimnieku un biškopju organizācijas, labdarības fondi un zinātniskās iestādes no visas ES. Tomēr jāatzīst, ka NVO aktīvu atbalstu iniciatīvai panākt bija grūti. Šajā sakarā organizatori nolēma aicināt atbalstošās NVO uz regulārām tiešsaistes sanāksmēm, kurās organizatori diskutēja par kampaņas stratēģiju. Iniciatīvu “Glābiet bites un lauksaimniekus!” atbalstīja tādas NVO kā “Bee Life”, “Générations Futures”, “Global 2000”, “Umweltinstitut München”, “Pesticide Action Network – PAN Europe” un “Romapis”.

Būtiska nozīme iniciatīvas komunikācijas stratēģijā bija **klātbūtnei tiešsaistē**. Organizatori izveidoja daudzvalodu tīmekļvietni ar **lejupielādējamiem praktiskiem atbalsta materiāliem**, tādiem kā izdrukājamas paraksta veidlapas, vēstules, ko var nosūtīt kaimiņiem un draugiem, bukletī, plakāti, uzlīmes un videomateriāli. Tīmekļvietnes izveide un atbalsta materiālu izstrāde, kā arī tulkojumu sagatavošana bija laikietilpīgs process, un tā rezultātā organizatoriem nācās par aptuveni sešām nedēļām atlikt parakstu vākšanas sākuma datumu. Organizatori iniciatīvu popularizēja arī sociālajos medijos: Twitter (1752 sekotāji), Instagram (2735 sekotāji) un Facebook (2870 sekotāji).

Iniciatīvas “Glābiet bites un lauksaimniekus!” organizatori saņēma atbalstu un līdzekļus 282 858 EUR apmērā.

Finansējuma avoti (€)

| Kampanas īstenošana

Sākotnēji organizatori bija ieplānojuši vietējo kustību, lai vāktu parakstus. Viņi vēlējās tieši uzrunāt iedzīvotājus un “palīdzēt īstenot steidzami nepieciešamās sociālās pārmaiņas un pāreju”. Tomēr pandēmijas dēļ šo stratēģiju nācās pārskatīt.

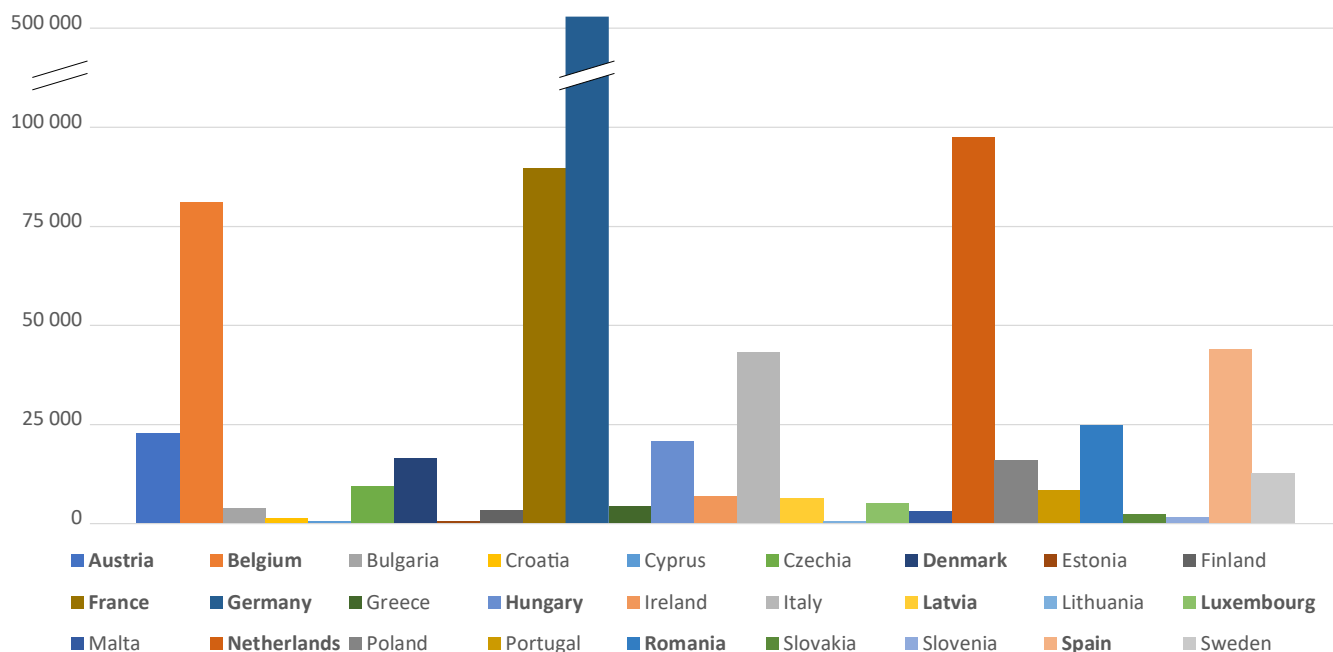
Sākumā kampanas “Glābiet bites un lauksaimniekus!” rīkotāji arī vēlējās vākt parakstus visās ES valstīs, nevis koncentrēties tikai uz dažām no tām. Taču pandēmijas radīto grūtību dēļ organizatoriem nācās pielāgoties. Organizatoriem izdevās savākt parakstus **valstīs, kurās viņi vai viņu tīkla partneri bija labi pārstāvēti**. Ņemot vērā instrumenta transnacionālo raksturu, būtiska loma bija aktīvai klātbūtnei dažādās valstīs, tīkla partneriem un brīvprātīgajiem.

| Parakstu vākšana

Lai gan organizatori sākotnēji vēlējās izveidot spēcīgu vietēja mēroga kampanu un tieši uzrunāt iedzīvotājus, viņi saprata, ka pandēmijas dēļ lielākā daļa parakstu tiks vākti tiešsaistē, nevis uz papīra. Iniciatīva “Glābiet bites un lauksaimniekus!” izmantoja individuālu vākšanas tiešsaistes sistēmu. Pandēmija un ar to saistītās iedzīvotāju bailes diemžēl bažas par bioloģiskās daudzveidības zudumu un klimata aizsardzību nostūma otrā plānā. Sākumā organizatori nevarēja atrast pareizo stratēģiju šo šķēršļu pārvarēšanai. Tā rezultātā parakstu vākšana bija sarežģīta un palēninājās. Tomēr parakstu vākšanas perioda pagarināšana un partneru tīkla atbalsts organizatoriem palīdzēja pārvarēt šos šķēršļus.

Paziņojmy par atbasty skaits
 (treknrastā izceltas valstis, kurās tika sasniegta robežvērtība)

| Pārbaude un iesniegšana

Kopumā iniciatīva savāca 1,18 miljonus parakstu 27 ES dalībvalstīs, un 89 % no šiem parakstiem valstu iestādes atzina par derīgiem. 2022. gada 7. oktobrī organizatori iesniedza Eiropas Komisijai sertifikātus, kas apliecināja **1054 973 pārbaudītu paziņojumu par atbalstu** savākšanu. Pēc tam sākās sešu mēnešu pārbaudes periods.

Iniciatīvas iesniegšanas periodā bija svarīgi **turpināt kampaņu un uzturēt ES iedzīvotāju interesi** par iniciatīvu. Organizatori uzrakstīja vairākas **atklātas vēstules** dalībvalstu un Eiropas Parlamenta pārstāvjiem un organizēja klātienes sanāksmes ar viņiem. Tika aizvadīta arī **preses konference** ar IFOAM Organics Europe par iniciatīvas priekšlikumiem un šim panākto progresu saistībā ar pesticīdu lietošanas ierobežošanu. Kampaņas organizatori ir apņēmušies nākotnē pastiprināt šīs darbības, lai panāktu pārmaiņas un progresu pesticīdu lietošanas ierobežošanā ES.

3

Kampaņas ietekme

Izskatīšana un Komisijas lēmums

Pēc oficiālās iniciatīvas iesniegšanas 2022. gada 7. oktobrī organizatori 2022. gada 25. novembrī tikās ar **Eiropas Komisijas priekšsēdētājas vietnieci jautājumos par vērtībām un pārredzamību Veru Jourovu un Veselības un pārtikas drošuma komisāri Stellu Kirjakidu** ([paziņojums presei](#)). Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2022. gada 15. decembrī sniedza atzinumu par šo iniciatīvu (sk. [EESK atzinumu](#)).

Eiropas Parlaments 2023. gada 24. janvārī rīkoja **atklātu uzklauššanu** par iniciatīvu "Glābiet bites un lauksaimniekus!" ([atklāta uzklauššana](#)). Organizatori iepazīstināja ar iniciatīvas mērķiem un debatēja ar Eiropas Parlamenta deputātiem ([fragmenti no uzklauššanas EP](#)). Tajā pašā dienā Eiropas Komisija nāca klajā ar **Jauno kursu attiecībā uz apputeksnētājiem**, kura mērķis ir vērsties pret savvaļas apputeksnētājkukaiņu satraucošo iznīkšanu Eiropā un ar kuru tiek pārskatīta 2018. gada [ES Apputeksnētāju iniciatīva](#). (Sk. [paziņojumu presei](#)). 2023. gada 16. martā iniciatīva "Glābiet bites un lauksaimniekus!" tika apspriesta Eiropas Parlamenta plenārsēdē (sk. [ierakstu](#)).

Eiropas Komisija 2023. gada 5. aprīlī pieņēma **paziņojumu, kurā izklāstīta tās atbilde** uz EPI "Glābiet bites un lauksaimniekus!". Komisija EPI vērtē atzinīgi un apliecina, ka iniciatīva ir jo īpaši svarīga tāpēc, ka savstarpēji saistītās klimata pārmaiņu, piesārņojuma un bioloģiskās daudzveidības zuduma krīzes rada arvien lielākas problēmas Eiropas lauksaimniecībai un nodrošinātībai ar pārtiku. Paziņojumā katrs iniciatīvas priekšlikums ir novērtēts atsevišķi (sk. [paziņojumu presei](#)). Konkrētāk, Komisija uzskata, ka prioritāte ir nodrošināt, ka tiek pieņemti un pēc tam īstenoti priekšlikumi, par kuriem pašlaik diskutē Eiropas Parlaments un Padome – [Regula par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu](#) un [Dabas atjaunošanas akts](#) –, vienlaikus efektīvi īstenojot kopējo lauksaimniecības politiku.

Reaģējot uz Komisijas paziņojumu, organizatori izsaka atbalstu Komisijas aicinājumu abiem likumdevējiem

(Eiropas Parlamentam un Padomei) panākt ātru un vērienīgu vienošanos par iesniegtajiem tiesību aktu priekšlikumiem, ar kuriem pilsoņu ieceres tiks pārvērstas tiesību aktos. Turklāt organizatori mudina procesā iesaistīt attiecīgos iedzīvotājus un zinātniekus, līdz kamēr tiks sasniegti izvirzītie mērķi, un norāda, ka iniciatīva “Glābiet bites un lauksaimniekus!” nebūt nav beigusies. (Sk. [paziņojumu presei](#))

Komisijas atbildi organizatoriem sniedza komisārs Virgīnijs Sinkēvičs un iesaistīto ģenerāldirektorātu pārstāvji. [Sanāksme](#) notika 2023. gada 25. aprīlī.

Padomi un ieteikumi citu iniciatīvu organizatoriem

- Nepadodieties! Iniciatīvas organizēšana un īstenošana var būt ilgs un grūts process. Esiet tam gatavi!
- Atvēliet vajadzīgo laiku, lai rūpīgi sagatavotos!
- Sarunājieties ar citiem organizatoriem un ieinteresētajām personām, kam ir pieredze Eiropas pilsoņu iniciatīvas organizēšanā!